

Dato
18. aug. 2026 Helle Østergaard

E-mail og telefon
heoest@rm.dk

Sagsnr.

Vejledning om forskningstræning i speciallægeuddannelsen

Opgave og ansvarsfordeling i forskningstræningen findes i bilag om tilrettelæggelse og administration af forskningstræning sidst i vejledningen.

Indledning

Denne vejledning henvender sig til yngre læger i hoveduddannelse, til vejledere for forskningstræning og til postgraduate kliniske lektorer, uddannelsesansvarlige overlæger samt tutorlæger i almen praksis og afdelingsledelser i Videreuddannelsesregion Nord.

Vejledningen bygger på Sundhedsstyrelsens Vejledning for den obligatoriske forskningstræning i speciallægeuddannelsen af 2. april 2014 og er godkendt i Styregruppen for forskningstræning på vegne af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse i Videreuddannelsesregion Nord.

Formål

Forskningstræning er obligatorisk for alle læger i hoveduddannelsesforløb og skal bidrage til at opbygge og styrke kompetencer til, at lægen kan opsøge, vurdere og udvikle ny viden samt anvende og formidle denne viden til kritisk vurdering samt evaluering af etableret praksis. Forskningstræningen er specielt rettet mod træning af akademiker og mod udvikling af en forskningsbaseret tilgang til klinisk praksis.

Opbygning

Forskningstræning gennemføres som udgangspunkt som et forløb af maksimalt 20 arbejdsdages varighed, som hovedregel fordelt på 5-10 dages teori og 10 dage til udarbejdelse af et selvstændigt projekt. Efter nærmere aftale mellem forskningstræningsvejlederen og uddannelseslægen kan tidsrammen til udarbejdelse af det selvstændige projekt udvides, såfremt udvidelsen sker udenfor uddannelseslægens arbejdstid.

Teoretisk del (5-10 dage)	Selvstændigt projekt (10 dage)
---------------------------	--------------------------------

Såvel forskningstræningskurser som det selvstændige forskningstræningsprojekt skal gennemføres og godkendes for at opnå speciallægeanerkendelse.

Forskningstræningsforløbet skal som udgangspunkt påbegyndes indenfor de første to år af hoveduddannelsen og skal være afsluttet senest 6 måneder før afslutning. Det tilstræbes, at forløbet gennemføres indenfor 12 måneder.

Sundhedsuddannelser

Skottenborg 26 - 8800 Viborg

Tlf.: 7841 0000

vus@stab.rm.dk - www.videreuddannelsen-nord.dk

Lægefaglig indstilling

Hvert speciale har en specialespecifik lægefaglig indstilling for forskningstræning, der udarbejdes af specialiets postgraduate kliniske lektor. Heraf fremgår, hvordan forskningstræningen i specialet afvikles, herunder bl.a. hvornår i uddannelsesforløbet forskningstræningen gennemføres og hvilke konkrete kompetencer fra specialiets målbeskrivelse, som forventes opnået i forskningstræningen samt hvordan disse evalueres.

Den lægefaglige indstilling er bindende for specialiets læger i hoveduddannelse. Indstillingerne kan findes på [Lægefaglige indstillinger - Videreuddannelsesregion Nord](#)

Den lægefaglige indstilling godkendes af Styregruppen for Forskningstræning i Videreuddannelsesregion Nord.

Når den lægefaglige indstilling er godkendt har PKL ansvaret for, at alle relevante parter, herunder uddannelsesansvarlige overlæger, forskningstræningsvejledere, tutor-læger i almen praksis og afdelingsledelser mv. kender indstillingens indhold.

Skriftlig aftale om forskningstræning

Inden forskningstræningsforløbet påbegyndes, indgås skriftlig aftale mellem uddannelseslægen og dennes vejleder for forskningstræningen. Skabelon til aftalen kan findes på [Om forskningstræning - Videreuddannelsesregion Nord](#) Aftalen indgås tidligt i den ansættelse, hvor forskningstræningsprojektet er forankret og beskriver konkret, hvornår der er aftalt vejledning. Aftalen underskrives af vejleder for forskningstræning og den uddannelsessøgende læge. Herefter sender uddannelseslægen aftalen til specialiets PKL til godkendelse sammen med projektbeskrivelsen. Specialiets PKL sender en kopi af den godkendte aftale til uddannelseslægen og til Videreuddannelsessekretariatet. En godkendt aftale er en forudsætning for at opstarte forløbet og for, at der kan udbetales penge til kursusarrangører og vejleder for forskningstræningen.

Uddannelseslægen orienterer den uddannelsesansvarlige overlæge/tutorlæge om den godkendte forskningstræningsaftale.

Afdelingsledelsen på den afdeling, hvor forskningstræningen gennemføres eller almen praksis skal sikre, at der afsættes arbejdsdage til forskningstræningen i overensstemmelse med den specialespecifikke lægefaglige indstilling, det vil sige 10 arbejdsdage eller 74 arbejdstimer til udarbejdelse af det selvstændige projekt og op til 10 dage til deltagelse i teoretiske kurser og seminar dage inklusive evaluering. De 20 arbejdsdage, der afsættes til forskningstræningen, skal være sammenhængende halve eller hele dage. Uddannelseslægen har ansvar for, at afdelingsledelsen er bekendt med, hvornår forskningstræningen gennemføres.

Teoretisk del

Den teoretiske del af forskningstræningen gennemføres som beskrevet i den specialespecifikke lægefaglige indstilling. Som udgangspunkt er den teoretiske del opdelt i Modul I og Modul II, hvilket det enkelte speciale dog kan vælge at afvige fra.

Kursus i videnskabelig metode – Modul I

Forskningstræningen kan indledes med 3-dages kursus i videnskabelig metode, der udbydes af Aarhus Universitet på tværs af specialerne. Specialerne kan vælge at arrangere et specialespecifikt kursus som erstatning for universiteternes kursus.

Uddannelseslægerne tilmelder sig selv dette første teoretiske kursus. Link til tilmelding til universiteternes kurser kan findes på [Kurser og tilmelding - Videreuddannelsesregion Nord](#).

Modul II og øvrig teoretisk undervisning

Øvrig teoretisk undervisning består af op til syv dages teori, der typisk består af et modul II-kursus, enten som fælles 4-dages kursus arrangeret af Aarhus Universitet eller som specialespecifikt kursus arrangeret af specialeselskab, samt to seminardage og en fremlæggelsesdag. Det kan også være et individuelt tilrettelagt forløb for uddannelseslægen eller for specialet generelt.

Lægerne skal selv forestå tilmelding til kurserne. I de enkelte specialers lægefaglige indstillinger for forskningstræning findes oplysninger om, hvilke specialer, der deltager i det fælles kursus og hvilke der udbyder egne kurser., Link til tilmelding til fælleskurserne findes på [Kurser og tilmelding - Videreuddannelsesregion Nord](#). Oplysninger om tilmelding til kurser udbudt af specialeselskaberne findes på specialeselskabernes hjemmesider. Såfremt oplysninger om tilmelding ikke kan findes her, kan der rettes henvendelse til specialets postgraduate kliniske lektor.

Selvstændigt projekt

Projektets problemformulering skal tage udgangspunkt i en problemstilling fra uddannelsesstedet. Projektet skal resultere i et skriftligt produkt og skal fremlægges mundtligt.

Flere uddannelseslæger kan arbejde sammen om udarbejdelsen og præsentationen af det selvstændige projekt efter aftale med vejleder for forskningstræning.

Projektet evalueres af en udpeget vejleder for forskningstræning. Den lægefaglige indstilling beskriver rammerne for valg af det selvstændige projekt samt for den skriftlige afrapportering og den mundtlige præsentation heraf.

Godkendelse af forskningstræning

Den lægefaglige indstilling indeholder en beskrivelse af rammen for evaluering og godkendelse af forskningstræningen, herunder kriterier for godkendelse af det selvstændige projekt. Den samlede skriftlige og mundtlige præstation indgår i godkendelsen af projektet.

Forskningstræningsvejlederen attesterer gennemførelse og godkendelse af forskningstræning i uddannelseslæge.dk. Det er ligeledes denne, som giver den samlede godkendelse for gennemført forskningstræning.

Af den lægelige indstilling om forskningstræning fremgår ligeledes, hvilke kompetencer i målbeskrivelsen, som forventes opnået i forskningstræningen. Når projektet er godkendt, skal den kliniske hovedvejleder attestere opnåelse af relevante kompetencer i uddannelseslæge.dk.

Vejleder for forskningstræning

Forskningstræningsvejlederen udpeges så vidt muligt på den afdeling, hvor det selvstændige projekt er forankret. Alt efter projektets karakter kan vejleder komme fra andet speciale end uddannelseslægen selv. Den uddannelsesansvarlige overlæge på afdelingen, hvor forskningstræningen gennemføres/tutorlæge i almen praksis, har ansvaret for, at der udpeges en forskningstræningsvejleder til hver enkelt uddannelseslæge. Den uddannelsesansvarlige overlæge kan inddrage specialets PKL med henblik på at udpege en vejleder for forskningstræning i de tilfælde, hvor vejleder ikke umiddelbart kan udpeges.

Vejleder for forskningstræning skal have dokumenteret forskningserfaring. Vejleder for forskningstræning kan eventuelt varetage vejledning for en større gruppe uddannelseslæger i hoveduddannelse.

Forskningstræningsvejlederen skal sammen med uddannelseslægen sikre, at der udarbejdes en plan for et projekt, der er realistisk at gennemføre indenfor rammen på 10 projektdage, eller den tidsramme, der er aftalt, jf. afsnit om *Opbygning*. Projektbeskrivelse skal godkendes af vejleder for forskningstræningen.

Der skal indgås konkrete aftaler om mødedatoer og mødehyppighed mellem Forskningstræningsvejlederen og uddannelseslægen. Forskningstræningsvejlederen skal gennemgå den skriftlige afrapportering af projektet og give feedback på den, og Forskningstræningsvejlederen skal være til stede under den mundtlige fremlæggelse. Forskningstræningsvejlederen skal godkende projektet på baggrund af den samlede mundtlige og skriftlige præsentation.

Hvis projektet ikke kan godkendes, lægger forskningstræningsvejlederen sammen med uddannelseslægen en plan for, hvordan der skal arbejdes videre for, at projektet kan godkendes. Hvis denne plan ikke fører til, at projektet kan godkendes inden for rimelig tid, inddrages specialets PKL med henblik på planlægning af et nyt forskningstræningsforløb, eventuelt med en ny vejleder for forskningstræningen, såfremt dette vurderes relevant.

Undtagelse og dispensation

Fuld dispensation for forskningstræning

Læger, som har opnået ph.d.-grad eller har en godkendt disputats fra et dansk sundhedsvidenskabeligt fakultet, skal ikke gennemføre forskningstræning.

Hvis uddannelseslægen inden ansættelse i hoveduddannelse har erhvervet en ph.d- eller doktorgrad kan der gives dispensation fra forskningstræningen.

I forbindelse med uddannelseslægens ansættelse vil denne blive oprettet i uddannelseslæge.dk. Herefter skal uddannelseslægen uploade Ph.d-bevis og herefter orientere Videreuddannelsessekretariatet om, at det er gjort (vus@stab.rm.dk). Videreuddannelsessekretariatet vil herefter sørge for, at der gives dispensation fra forskningstræningen.

Såfremt lægen har gennemført forskeruddannelse i udlandet, der svarer til en dansk ph.d-grad kan der ligeledes gives dispensation fra forskningstræningen efter ansøgning.

Erhverves ph.d- eller doktorgraden efter påbegyndt hoveduddannelse, men inden afslutning heraf, skal lægen selv udfylde en ansøgning om dispensation fra forskningstræningsmodulet og indsende ansøgningen til Videreuddannelsessekretariatet. Bevis for ph.d. eller doktorgrad skal vedlægges.

Hvis alle fire delelementer i den delvise dispensation er opfyldt ud fra en konkret vurdering, kan der gives fuld dispensation for akademiske meritter og forskningsmetode.

Delvis dispensation for forskningstræning

Med delvis dispensation forstås dispensation for en eller flere af følgende fire elementer: Teoretisk modul I, Teoretisk modul II (eller tilsvarende specialespecifikke kurser), Selvstændigt projekt og Mundtlig fremlæggelse. Ansøgning herom indsendes til Videreuddannelsessekretariatet vedlagt relevant dokumentation. Ansøgningsskema findes på [Dispensation - Videreuddannelsesregion Nord](#)

- Læger som tidligere har gennemført forskningstræningskurserne modul I eller II kan få dispensation herfor.
- Læger, der har gennemført prægraduat forskningsår kan få dispensation fra forskningstræningskursus modul I eller tilsvarende specialespecifikt kursus. Dokumentation i form af bevis for gennemførelse underskrevet af universitetet eller lønsedler for perioden skal vedlægges.
- Læger som har gennemført andre videnskabelige metodekurser kan efter ansøgning og konkret vurdering fra Videreuddannelsessekretariatet og specialets postgraduate kliniske lektor tildeles dispensation fra hele eller dele af det teoretiske forskningstræningsforløb. Dokumentation i form af kursusbevis og kursusbeskrivelse skal vedlægges.
- Læger som har gennemført forskning indenfor specialet, som har resulteret i godkendte (peer review) artikler (mindst én som 1. forfatter eller mindst tre som medforfatter) kan efter ansøgning tildeles dispensation for det selvstændige projekt og fremlæggelsen. Dokumentation i form af abstracts/PubMed-oversigt eller pdf af artikel skal vedlægges.
- Læger som har gennemført forskning indenfor specialet, som har resulteret i poster på international conference kan efter ansøgning tildeles dispensation for det selvstændige projekt og fremlæggelsen (alene 1. forfatteren kan tildeles dispensation for en poster). Dokumentation i form af poster og program fra conference skal vedlægges.

Økonomi

Region Midtjylland og Region Nordjylland finansierer forskningstræningen.

Videreuddannelsessekretariatet for Videreuddannelsesregion Nord forvalter finansieringen på vegne af regionerne.

Videreuddannelsessekretariatet finansierer forskningstræningskurserne, der udbydes af universiteterne, på baggrund af fremsendte lister over læger, der har gennemført kurserne samt oversigt over universiteternes udgifter til kurserne. Det er en forudsætning for udbetaling, at Videreuddannelsessekretariatet har modtaget en udfyldt og godkendt skriftlig aftale om forskningstræning.

Betaling for kurser i den teoretiske del af forskningstræningen udbetales på baggrund af fremsendt faktura indeholdende liste over deltagere og oversigt over kursusudgifterne (fremsendes til EAN 57 98 00 27 64 918, afdelingsnummer 1010 4040 00).

Videreuddannelsessekretariatet kan betale for kurser der er afholdt og der kan afregnes én gang pr. kursus Afregning skal ske i det kalenderår, hvor kurset er afholdt.

For seminar dage eller individuelle kurser skal Videreuddannelsessekretariatet ansøges forud for deltagelse.

For den teoretiske del af forskningstræningen, inkl. universiteternes generelle kurser betaler Videreuddannelsessekretariatet op til 2.341kr. pr. kursist pr. dag (2026-niveau) til kursusarrangørerne dækkende alle udgifter i forbindelse med kursusafholdelse. Der kan maksimalt udbetales tilskud til 10 dages kursus pr. uddannelseslæge svarende til 23.410kr. (2026-niveau). Udbetaling af det maksimale beløb forudsætter, at der er afholdt kursusudgifter på minimum dette beløb.

Videreuddannelsessekretariatet udbetaler personligt honorar på 7.328 kr. pr. vejledte (2026 niveau) til vejleder for forskningstræning via vejleders Nemkonto. Overførslen vil ske, når Videreuddannelsessekretariatet har modtaget en kopi af godkendt og underskrevet aftale for forskningstræningsforløbet.

Efter overenskomst for underordnede læger har læger ret til frihed med løn til deltagelse i obligatorisk teoretisk uddannelse, herunder generelle kurser, specialespecifikke kurser og

forskningstræning indenfor den fastsatte tidsramme. Rejseomkostninger, diæter mv. afholdes efter ansættende afdelings/praksis sædvanlige regler.

Deltagelse i Forskningstræningsmodulet i Videreuddannelsesregion Syd eller Øst

Det forudsættes, at forskningstræning gennemføres i egen videreuddannelsesregion. Kun i særlige og ekstraordinære tilfælde kan der ansøges om at deltage i forskningstræning i en anden region (Syd eller Øst). Ansøgning herom skal godkendes af Videreuddannelsessekretariatet i Videreuddannelsesregion Nord.

Ved godkendelse finansierer Videreuddannelsessekretariatet forløbet efter samme takst og regler som ved kurser i Videreuddannelsesregion Nord.

.

Kontakt

[Videreuddannelsesregion Nord](#)

Videreuddannelsessekretariatet i Region Nord
Sundhedsuddannelser
Regionshuset Viborg
Skottenborg 26
8800 Viborg

vus@stab.rm.dk

Bilag:

Tilrettelæggelse og administration af forskningstræning

Bilag - Tilrettelæggelse og administration af forskningstræning

Det Regionale Videreuddannelsessekretariat

- sikrer i samarbejde med PKL, at der er opdaterede lægefaglige indstillinger for forskningstræning i alle specialer
- tilvejebringer og administrerer den aftalte økonomi
- tildeler dispensationer ved ansøgninger, der ikke kræver konkret faglig vurdering
- tildeler dispensationer efter vurdering fra PKL ved behov for konkret faglig vurdering
- sørger for opfølgning og evaluering til DRRLV
- har sekretariatsfunktion for styregruppen for forskningstræning

Specialets postgraduate kliniske lektor

- har ansvaret for at udfærdige lægefaglig indstilling for forskningstræning i eget speciale
- sikrer at der foreligger et specialespecifikt kursusprogram
- bistår evt. med udpegning af vejleder for forskningstræning efter anmodning fra uddannelsesansvarlig overlæge
- godkender alle aftaler om forskningstræning i specialet og fremsender kopi heraf til Videreuddannelsessekretariatet
- har ansvaret for, at forskningstræning gennemføres af alle uddannelsessøgende i specialet i overensstemmelse med den lægefaglige indstilling. Dette ansvar kan evt. uddelegeres til en anden forskningskyndig person inden for specialet eller til uddannelsesansvarlige overlæger på de berørte afdelinger
- udfører faglig konkret vurdering ved ansøgning om dispensation, som ikke kan gives administrativt
- sikrer evaluering af forskningstræningen i overensstemmelse med den lægefaglige indstilling
- sikrer at relevante parter har kendskab til indholdet i den lægefaglige indstilling

Den uddannelsesansvarlige overlæge/turorlæge i almen praksis

- skal sikre, at der udpeges vejleder for forskningstræning til alle uddannelsessøgende på afdelingen

Forskningstræningsvejlederen

- Sikrer udarbejdelse af realistisk plan for gennemførelse af forskningstræningen i overensstemmelse med den lægefaglige indstilling, herunder plan for vejledning
- godkender og underskriver aftale om forskningstræning
- skal yde forskningsfaglig vejledning
- deltager i evaluering af projekter inklusivt mundtlig fremlæggelse
- godkender forskningstræningsmodulet og de tilhørende kompetencer i uddannelseslæge.dk

Afdelingsledelsen

- Sikrer, at der afsættes tid til gennemførelse af forskningstræningen i overensstemmelse med den lægefaglige indstilling.

Uddannelseslægen

- tager initiativ til påbegyndelse af forskningstræningsprojektet i overensstemmelse med den lægefaglige indstilling
- tilmelder sig forskningstræningskurser
- underskriver aftale om forskningstræning og fremsender denne til PKL

- Orienterer uddannelsesansvarlig overlæge/tutorlæge i almen praksis om godkendt forskningstræningsaftale
- sørger for at udmelde ønsker om fravær i forbindelse med forskningstræningsopgaven i tilstrækkelig god tid til afdelingsledelsen/almen praksis
- skal efter godkendt forskningstræning sikre at opnåede kompetencer attesteres i uddannelseslæge.dk